

บทวิเคราะห์เงินกับยุทธศาสตร์อาหารโลก จากการเปิดช่องทาง “สารภาพเอง” สู่การกักตุนเนื้อสัตว์ และการจับมืออาร์เจนตินา

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2025 สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน ได้ประกาศนโยบายสำคัญเกี่ยวกับการจัดการผู้ประกอบการที่ยอมเปิดเผยการละเมิดด้านภาษีนำเข้า-ส่งออกด้วยตนเอง โดยระบุว่า หากผู้ประกอบการรายงานความผิดภายใน 1 ปี จะสามารถได้รับการยกเว้นโทษ นโยบายนี้แม้ฟังดูเป็นการผ่อนปรน แต่แท้จริงแล้วสะท้อนถึงความพยายามของจีนในการสร้างความสมดุลระหว่าง “การเข้มงวดในการกำกับดูแล” และ “การเปิดพื้นที่ให้ภาคธุรกิจปรับตัว” อันเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการค้าระหว่างประเทศ ในช่วงที่จีนมีความต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง

นอกจากด้านกฎระเบียบแล้ว จีนยังแสดงบทบาทเชิงรุกด้านความมั่นคงทางอาหาร ด้วยการประกาศกักตุนเนื้อวัวและเนื้อแกะแช่แข็งรวมกว่า 5,200 ตันเข้าสู่คลังสำรองกลาง การกักตุนครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่สะท้อนทิศทางที่จีนยึดมั่นมาโดยตลอด นั่นคือการสร้าง “กันชนเชิงยุทธศาสตร์” เพื่อลดความเสี่ยงจากตลาดโลกที่ผันผวน ไม่ว่าจะเป็นด้านราคา สภาพอากาศ หรือโรคระบาดในสัตว์ ทั้งยังสะท้อนการยกระดับโครงสร้างตลาดเนื้อสัตว์ในประเทศ ที่แม้การบริโภคโปรตีนจากหมูจะยังคงครองสัดส่วนใหญ่ แต่ความต้องการบริโภคเนื้อวัวและเนื้อแกะกำลังขยายตัวในหมู่ชนชั้นกลางและคนรุ่นใหม่

ในช่วงนี้ ข้าวที่สร้างแรงสั่นสะเทือนมากที่สุดในตลาดเกษตรโลกคือการที่จีนหันไปสั่งซื้อถั่วเหลืองจากอาร์เจนตินาในปริมาณมหาศาล อันเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลอาร์เจนตินาประกาศระงับภาษีส่งออกถั่วเหลือง ข้าวโพด และข้าวสาลีชั่วคราว เพื่อเร่งระบายผลผลิตและดึงรายได้สกุลเงินต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยในเวลาเพียงไม่กี่วัน ยอดขายถั่วเหลืองจากอาร์เจนตินาพุ่งสูงกว่า 7,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 2.56 แสนล้านบาท) พร้อมการลงทะเบียนส่งออกกว่า 40 ล็อต ประมาณ 2.66 ล้านตัน ที่จะทยอยส่งมอบในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม โดยมากกว่าครึ่งของคำสั่งซื้อทั้งหมดถูกส่งตรงไปยังจีน

ผลกระทบทันทีจากเหตุการณ์นี้ คือ ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าถั่วเหลืองที่ตลาดชิคาโก (CBOT) ปรับตัวลดลงติดต่อกันถึงสองสัปดาห์ เนื่องจากนักลงทุนกังวลว่าจีนจะลดการซื้อจากสหรัฐฯ และหันไปพึ่งอาร์เจนตินามากขึ้น สิ่งนี้สร้างแรงกดดันโดยตรงต่อเกษตรกรอเมริกันในรัฐมิดเวสต์ ที่พึ่งพาการส่งออกไปจีนเป็นฐานรายได้หลัก เกษตรกรหลายรายออกมาเตือนว่า เงินอุดหนุนจากรัฐบาลไม่สามารถทดแทนการสูญเสียตลาดจีนได้จริง และนี้อาจบั่นทอนฐานเสียงสำคัญของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ก่อนการเลือกตั้งกลางเทอมปี 2026

ในอีกด้านหนึ่ง ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมากขึ้นระหว่างประธานาธิบดีฮาเวียร์ มิเลย์ (Javier Milei) ของอาร์เจนตินากับจีน กำลังเปลี่ยนสมการภูมิรัฐศาสตร์การค้าเกษตรของโลกอย่างเงิบๆ อาร์เจนตินาไม่เพียงได้อานิสงส์จากการขายถั่วเหลืองโดยไม่เสียภาษี แต่ยังใช้โอกาสนี้ในการตอกย้ำบทบาทของตนในฐานะ “คู่ค้าเชิงยุทธศาสตร์ใหม่” ของจีนในซีกโลกใต้ การจับมือเช่นนี้สะท้อนความเป็นจริงว่า จีนกำลังขยายการพึ่งพิงซัพพลายเออร์จากละตินอเมริกา เพื่อกระจายความเสี่ยงออกจากสหรัฐฯ และสร้างความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาว

การวิเคราะห์เชิงลึกด้านความมั่นคงอาหารและสงครามการค้าสินค้าเกษตร ผ่านการผ่อนปรน โทษด้านภาษี การกักตุนเนื้อสัตว์ และการสั่งซื้อถั่วเหลืองจากอาร์เจนตินา ล้วนเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน ภายใต้ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหารของจีน ซึ่งการกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นขึ้น เปิดช่องให้ผู้ประกอบการ “สารภาพเอง” เป็นการสร้างแรงจูงใจเชิงบวก ลดความเสี่ยงของผู้ประกอบการ และในขณะเดียวกันทำให้รัฐ ได้ข้อมูลความผิดพลาดเชิงระบบเพื่อนำมาปรับปรุงนโยบาย ขณะเดียวกันจีนได้สร้างกันชนสำรอง คือ การกักตุนเนื้อสัตว์ เพื่อช่วยป้องกันการขาดแคลนในยามวิกฤติ และส่งสัญญาณว่าจีนต้องการเสถียรภาพ ของตลาดโปรตีนภายในประเทศ พร้อมการกระจายการสั่งซื้อเชิงยุทธศาสตร์โดยการซื้อถั่วเหลืองจาก อาร์เจนตินาสะท้อนการวางแผนระยะยาวในการลดการพึ่งพาสหรัฐฯ และใช้ความร่วมมือกับละตินอเมริกา เป็น “สมดุลใหม่” ในสงครามการค้าเกษตร สิ่งเหล่านี้สะท้อนว่า จีนไม่ได้เพียงตอบสนองต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้า แต่กำลังวางยุทธศาสตร์การค้าอาหารในระยะยาว ที่ผสมทั้งการบริหารภายในและการเจรจาต่างประเทศ ความท้าทาย คือ การรักษาสมดุลระหว่างการบริโภคในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กับความเสี่ยง ของตลาดโลกที่อ่อนไหวต่อการเมืองและเศรษฐกิจ ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นว่า ความมั่นคงอาหารคือยุทธศาสตร์ ความมั่นคงระดับชาติของจีน และในระยะยาว นโยบายเช่นนี้อาจไม่เพียงพลิกโฉมตลาดเกษตรโลก แต่ยังสร้าง แรงกระเพื่อมทางภูมิรัฐศาสตร์ ที่เปลี่ยนรูปแบบการแข่งขันระหว่างจีน สหรัฐฯ และซีกโลกใต้ไปอย่างสิ้นเชิง

แหล่งที่มา: http://chongqing.customs.gov.cn/manzhouli_customs/566020/3392762/566021/6758592/index.html
<https://mp.weixin.qq.com/s/LwQTjeRrzfVNOtbheaBvmA>

Visit Now:
WWW.OPSMOAC.GO.TH/BEIJING , WWW.FACEBOOK.COM/MOAC.BEIJING

Office of Agricultural Affairs Royal Thai Embassy, Beijing